

Vergaderjaar 1991-1992

21 556

Uitbreiding van de Wet bodembescherming met een regeling inzake sanering van de bodem

Nr. 8

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

15 januari 1992

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het nodig is de tijdelijke regeling voor het onderzoeken en saneren van gevallen van bodemverontreiniging zoals die in de Interimwet bodemsanering (Stb. 1982, 763) is opgenomen, te vervangen door een naar aanleiding van de ervaringen die met die tijdelijke regeling zijn opgedaan, gewijzigde regeling voor bodemsanering in de Wet bodembescherming (Stb. 1986, 374);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet bodembescherming (Stb. 1986, 374) wordt gewijzigd als volgt.

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd.

1. In de omschrijving van «het belang van de bescherming van de bodem» wordt de zinsnede, «die de bodem voor mens, plant en dier heeft» vervangen door: die de bodem voor mens, plant of dier heeft.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma wordt na de omschrijving van «bodemkwaliteitseis» ingevoegd:

geval van verontreiniging: geval van verontreiniging of dreigende verontreiniging van de bodem dat betrekking heeft op grondgebieden die vanwege die verontreiniging, de oorzaak of de gevolgen daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen;
oriënterend onderzoek: onderzoek naar aanleiding van een vermoeden dat sprake is van een geval van verontreiniging;

nader onderzoek: onderzoek met betrekking tot de vraag of een geval van verontreiniging een saneringsgeval is, uitmondend in een beschikking ter zake van gedeputeerde staten;

onderzoeksgeval: geval waarin oriënterend of nader onderzoek zal plaats vinden of plaats vindt;
saneren: het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van verontreiniging en de directe gevolgen daarvan of van dreigende verontreiniging van de bodem;

saneringsgeval: geval van verontreiniging waarbij de bodem zodanig is of dreigt te worden verontreinigd, dat ernstig gevaar bestaat voor vermindering van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft;

saneringsonderzoek: inventarisatie van de mogelijke wijzen van sanering, inhoudende een beschrijving van hun milieuhygiënische, technische en financiële aspecten, alsmede van de kwaliteit van de bodem die met de op die wijzen uitgevoerde sanering zal worden bereikt, uitmondend in een keuze van de wijze van sanering;

waterkwaliteitsbeheerder: het bestuursorgaan dat bevoegd is tot vergunningverlening ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573).

B

In **artikel 14** wordt de zinsnede «deze zoveel mogelijk te beperken en de gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken» vervangen door: de bodem te saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.

C

Het opschrift van hoofdstuk IV komt te luiden: «Hoofdstuk IV. Algemene bepalingen in geval van verontreiniging van de bodem».

D

Artikel 21 wordt geplaatst in hoofdstuk III na artikel 19 en wordt vernummerd tot artikel 19a.

E

Na het opschrift van § 1 van hoofdstuk IV wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 21

1. Degene die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 8–13 en daarbij kennis neemt van een verontreiniging of aantasting van de bodem die door die handelingen wordt veroorzaakt, maakt zo spoedig mogelijk melding van de verontreiniging of de aantasting bij gedeputeerde staten van de provincie waar zij plaatsvindt, en geeft daarbij aan welke maatregelen hij voornemens is te treffen of reeds heeft getroffen.

2. In een geval als bedoeld in het eerste lid kunnen gedeputeerde staten aanwijzingen geven met betrekking tot de te nemen maatregelen.

3. Degene die bij de handelingen is betrokken, maakt terstond melding van de verontreiniging of de aantasting bij degene die de handelingen verricht, dan wel – in geval dat deze niet aanwezig of op korte termijn bereikbaar is – bij gedeputeerde staten van de provincie waar zij plaatsvindt.

4. Gedeputeerde staten stellen zo spoedig mogelijk burgemeester en wethouders van de gemeente waar zich de verontreiniging of de aantasting voordoet, en de inspecteur op de hoogte van de meldingen die bij hen overeenkomstig het eerste of het derde lid zijn gedaan.

F

Artikel 22 wordt vervangen door twee artikelen, die luiden:

Artikel 22

1. Degene die voornemens is de bodem te saneren dan wel handelingen te verrichten ten gevolge waarvan de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst, gaat daartoe niet eerder over dan drie maanden nadat hij van dat voornemen melding heeft gedaan bij gedeputeerde staten van de betrokken provincie. Hij kan daarbij gedeputeerde staten verzoeken hem toe te staan op een eerder door gedeputeerde staten te bepalen tijdstip tot het saneren of het verrichten van die handelingen over te gaan.

2. Bij de melding, bedoeld in het eerste lid, worden gegevens verstrekt omtrent de resultaten van onderzoek met betrekking tot de kwaliteit van de bodem, daarbij inbegrepen de resultaten van eventueel nader onderzoek, het tijdstip waarop met die handeling zal worden aangevangen, en indien verontreinigde grond zal worden afgegraven of verontreinigd grondwater zal worden onttrokken, de bestemming van die grond en dat grondwater. Indien grond zal worden afgegraven, wordt bij de melding tevens aangegeven of deze zal worden gereinigd en, indien de grond geheel of gedeeltelijk niet zal worden gereinigd, worden de redenen daarvoor vermeld.

3. Gedeputeerde staten stellen de inspecteur en, indien het niet hun voornemen betreft, burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente op de hoogte van een ingevolge het eerste lid gedane melding. Tegelijkertijd doen zij daarvan kennisgeving in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.

4. Dit artikel is niet van toepassing in gevallen als bedoeld in de artikelen 21, 23, eerste lid, en 27d.

Artikel 22a

Gedeputeerde staten kunnen degene die handelingen verricht als bedoeld in artikel 22, eerste lid, zonder te hebben voldaan aan de voor hem ingevolge dat artikel geldende verplichting, bevelen die handelingen te staken.

G

Het opschrift boven artikel 23 komt te luiden:

§ 2. Bevoegdheden in geval van ernstige verontreiniging of aantasting van de bodem ten gevolge van een ongewoon voorval

H

Artikel 23 wordt gewijzigd als volgt.

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Indien ten gevolge van een ongewoon voorval een saneringsgeval ontstaat of de bodem ernstig is of dreigt te worden aangetast, nemen gedeputeerde staten onverwijld de naar hun oordeel noodzakelijke maatregelen ten einde de oorzaak van de verontreiniging of aantasting weg te nemen en de bodem te saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken.

2. In de aanhef van het tweede lid vervalt «ernstige».

3. In het derde lid wordt voor «gevolgen» telkens ingevoegd: directe.
4. In de aanhef van het derde lid vervalt «na overleg met de inspecteur».

5. Onderdeel b van het derde lid komt te luiden:

b. de oorzaak van de verontreiniging of de aantasting weg te nemen dan wel de bodem te saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken.

6. Aan het artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Met betrekking tot degene op wiens grondgebied maatregelen moeten worden getroffen om op een in de directe omgeving gelegen grondgebied van een ander de bodem te kunnen saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken, kunnen de in het eerste lid bedoelde maatregelen een bevel inhouden daarbij aan te geven personen op zijn grondgebied toe te laten en in de gelegenheid te stellen de daarbij aan te geven maatregelen uit te voeren.

I

In de aanhef van artikel 24 vervallen de woorden:
«de volksgezondheid of».

J

Artikel 25 wordt gewijzigd als volgt.

1. In het eerste, tweede en derde lid wordt telkens voor «gevolgen» ingevoegd: directe.

2. In het tweede lid wordt «de verontreiniging, de aantasting of de directe gevolgen ongedaan te maken» gewijzigd in: de bodem te saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken.

3. Aan het tweede lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: Daarbij kunnen zij aanwijzingen geven met betrekking tot de wijze waarop zulks dient te geschieden.

K

In **artikel 26**, eerste lid, wordt voor «gevolgen» ingevoegd: directe.

L

In **artikel 27** wordt voor «gevolgen» ingevoegd: directe.

M

Na artikel 27 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 27a

1. Voor zover de verontreiniging of aantasting de bodem onder oppervlaktewater betreft, berusten – in afwijking van artikel 23 – de in dat artikel aan gedeputeerde staten toegekende bevoegdheden bij de waterkwaliteitsbeheerder. Gelijke bevoegdheden berusten bij de waterkwaliteitsbeheerder voor zover de verontreiniging of aantasting de kust of de oever van oppervlaktewater betreft, tenzij redelijkerwijs kan worden aangenomen dat die verontreiniging of aantasting geen gevolgen heeft voor de bodem onder dat water.

2. In een geval als bedoeld in het eerste lid

a. heeft, behoudens indien de verontreiniging of aantasting de bodem onder of de kust of de oever van oppervlaktewater betreft waarvoor het Rijk waterkwaliteitsbeheerder is, Onze commissaris in de provincie waar

de verontreiniging of aantasting zich voordoet, de in artikel 24 bedoelde bevoegdheden totdat de waterkwaliteitsbeheerder van zijn bevoegdheden gebruik maakt;

b. zijn de artikelen 25–27 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor de toepassing van die artikelen gedeputeerde staten van de betrokken provincie worden gelijkgesteld met de burgemeester van de betrokken gemeente.

3. Ten aanzien van de schade ten gevolge van een overeenkomstig het eerste lid j° artikel 23, derde of vierde lid, door de waterkwaliteitsbeheerder gegeven bevel is artikel 46 van overeenkomstige toepassing.

N

Na artikel 27a wordt in hoofdstuk IV een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 3. Sanering

Artikel 27a-1

Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald in welke gevallen sprake is van ernstig gevaar voor vermindering van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft.

Artikel 27a-2

1. Degene die de bodem saneert, dient de sanering zodanig uit te voeren dat daardoor de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft, worden behouden of hersteld.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald dat in daarbij aangewezen omstandigheden die verband houden met bijzondere kenmerken van het betrokken geval van verontreiniging, kan worden afgeweken van de in het eerste lid genoemde verplichting.

Artikel 27b

1. Indien een melding als bedoeld in artikel 22 een saneringsgeval betreft, gaat zij, voor zover dit niet reeds ingevolge dat artikel is vereist, tevens vergezeld van de resultaten van het nader onderzoek alsmede van de resultaten van het saneringsonderzoek en van een saneringsplan, dat in ieder geval inhoudt:

a. een nadere beschrijving van de wijze waarop de sanering zal worden uitgevoerd;

b. een beschrijving van de effecten die met de te treffen saneringsmaatregelen worden beoogd, waaronder mede begrepen een nadere beschrijving van de kwaliteit van de bodem die met de sanering zal worden bereikt en

c. indien na de sanering verontreiniging in de bodem aanwezig blijft: een beschrijving van de wijze waarop het betrokken grondgebied in verband met het isoleren van die verontreiniging zal worden beheerd en van de maatregelen die zullen worden genomen in verband met beperkingen die de verontreiniging voor het gebruik van de bodem met zich brengt. Provinciale staten kunnen nadere regels stellen omtrent de gegevens die in het saneringsplan worden opgenomen.

2. Het saneringsplan behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten, die het plan slecht goedkeuren indien door de daarin beschreven sanering naar hun oordeel wordt voldaan aan het bij of krachtens artikel 27a-2 bepaalde. Zij beslissen hierover binnen drie maanden na de indiening van het saneringsplan. Zij kunnen deze termijn binnen een maand na de datum van ontvangst van de melding bij een met redenen omkleed besluit verlengen met ten hoogste drie maanden.

3. Bij het indienen van een saneringsplan wordt een bedrag betaald, dat wordt berekend volgens een door provinciale staten vast te stellen tarief.

Artikel 27c

1. Burgemeester en wethouders doen aan gedeputeerde staten opgave van de hun bekende en binnen het grondgebied van hun gemeente gelegen onderzoeks- en saneringsgevallen.

2. Gedeputeerde staten stellen de inspecteur op de hoogte van een ingevolge het eerste lid gedane opgave.

Artikel 27d

1. Gedeputeerde staten kunnen met betrekking tot het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt of de directe gevolgen daarvan zich voordoen, bij een onderzoeksgeval bevelen op de daarbij aangegeven wijze nader onderzoek te verrichten of bij een saneringsgeval bevelen tijdelijke beveiligingsmaatregelen te treffen. De in de eerste volzin bedoelde bevelen kunnen slechts worden gegeven aan degene die een zakelijk of persoonlijk recht heeft op dat grondgebied en het tevens in gebruik heeft of heeft gehad in de uitoefening van een bedrijf. Ook kunnen gedeputeerde staten degene door wiens handelen een onderzoeks- of saneringsgeval is veroorzaakt, dan wel de eigenaar van het grondgebied waarop zich bij zodanige gevallen de verontreiniging bevindt of de directe gevolgen daarvan zich voordoen, bevelen op de daarbij aangegeven wijze nader onderzoek te verrichten dan wel, ingeval het een saneringsgeval betreft, saneringsonderzoek te verrichten of de bodem te saneren. Het bevel de bodem te saneren kan onder meer strekken tot het treffen van tijdelijke beveiligingsmaatregelen of tot het opstellen van een saneringsplan.

2. Gedeputeerde staten kunnen tevens degene die de bodem saneert niet overeenkomstig een door hem ingediend, goedgekeurd saneringsplan, bevelen alsnog overeenkomstig dat plan te handelen.

3. Indien gedeputeerde staten overwegen krachtens het eerste lid een bevel te geven naar aanleiding van een melding als bedoeld in artikel 22, doen zij degene die de melding heeft gedaan, daarvan mededeling.

4. Gedeputeerde staten gaan tot het geven van een bevel krachtens het eerste lid niet over dan na overleg met de betrokkene, en na burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente en de inspecteur de gelegenheid te hebben geboden hen terzake van advies te dienen. Indien gedeputeerde staten van een andere provincie eveneens voornemens zijn een bevel te geven aan de betrokkene, betrekken gedeputeerde staten op verzoek van betrokkene ook gedeputeerde staten van die andere provincie bij het overleg met het oog op de vaststelling van de periode waarin het betrokken geval moet worden onderzocht of gesaneerd.

5. Een bevel tot sanering als bedoeld in de derde volzin van het eerste lid, wordt niet gegeven aan de eigenaar van het grondgebied indien deze ter gelegenheid van het ingevolge het vierde lid met hem gevoerde overleg aantoont:

a. dat de verontreiniging uitsluitend is veroorzaakt door derden met wie hij ter zake van dat grondgebied geen rechtsbetrekkingen onderhoudt of heeft onderhouden en

b. dat hij op het moment van de verkrijging van het grondgebied niet op de hoogte was dan wel redelijkerwijs niet op de hoogte had kunnen zijn van de verontreiniging.

6. Indien gedeputeerde staten een bevel geven op grond van het eerste lid met betrekking tot een onderzoeks- of saneringsgeval, gelegen op het grondgebied van een ander dan degene aan wie het bevel wordt gegeven, gaan zij daartoe bovendien niet over dan na overleg met degene op wiens grondgebied dat onderzoeks- of saneringsgeval zich voordoet.

7. Een beschikking krachtens dit artikel is met redenen omkleed. Een exemplaar ervan wordt aan degene, aan wie het bevel wordt gegeven, en aan burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente en de inspecteur gezonden. In een geval als bedoeld in het zesde lid, wordt bovendien een exemplaar gezonden aan degene op wiens grondgebied dat onderzoeks- of saneringsgeval zich voordoet.

Artikel 27e

Gedeputeerde staten zijn belast met het oriënterend onderzoek en het nader onderzoek in hun provincie alsmede met het saneringsonderzoek en de sanering van in hun provincie gelegen saneringsgevallen voor zover daarin niet is voorzien op de wijze, bedoeld in de artikelen 14, 21, 22, 27d of 44a.

Artikel 27f

1. Gedeputeerde staten kunnen, indien dat noodzakelijk is om nader onderzoek, saneringsonderzoek of sanering mogelijk te maken, maatregelen nemen als bedoeld in artikel 23, tweede, derde en vierde lid.

2. Ten behoeve van het verrichten van oriënterend onderzoek kunnen gedeputeerde staten voorts een maatregel nemen als bedoeld in artikel 23, derde lid, onder a, met betrekking tot degene op wiens grondgebied dat onderzoek moet geschieden.

3. Met betrekking tot gevallen als bedoeld in het eerste en tweede lid, waarvan het onderzoek of de sanering wordt uitgevoerd door burgemeester en wethouders, komen de overeenkomstig die leden aan gedeputeerde staten toekomende bevoegdheden toe aan burgemeester en wethouders.

4. Artikel 27d, zevende lid, eerste en tweede volzin, is met betrekking tot de uitoefening van de in het eerste, tweede en derde lid bedoelde bevoegdheden van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27g

1. Onze Minister kan, indien dat noodzakelijk is om de sanering van een saneringsgeval mogelijk te maken, op verzoek van gedeputeerde staten ten behoeve van een bij dat verzoek aangewezen openbaar lichaam vorderen:

a. de eigendom of het gebruik van onroerende zaken, gelegen binnen het grondgebied waarop zich in dat geval de oorzaak van de verontreiniging bevindt, dan wel de verontreiniging of de directe gevolgen daarvan zich voordoen;

b. beperkte rechten, waaraan zaken als bedoeld onder a onderworpen zijn, dan wel het gebruik daarvan.

2. Alvorens gedeputeerde staten een verzoek doen als bedoeld in het eerste lid, trachten zij hetgeen gevorderd moet worden, bij minnelijke overeenkomst te verkrijgen. Bij hun verzoek doen zij verslag van het daaromtrent met de betrokken rechthebbenden gevoerde overleg. Onze Minister oefent de hem in het eerste lid toegekende bevoegdheden niet uit dan nadat hij aan de Staten-Generaal kennis heeft gegeven van zijn voornemen daartoe; daarbij legt hij het in de tweede volzin bedoelde verslag over.

3. De Vorderingswet 1962 (Stb. 587) is van toepassing met dien verstande dat:

a. de artikelen 3, 5, 9, derde lid, 13, derde lid, tweede volzin, en 23-28 buiten toepassing blijven;

b. de bevoegdheid bedoeld in artikel 29 toekomt aan Onze Minister.

4. Bij de bepaling van de schadeloosstelling blijft de verontreiniging van de bodem buiten beschouwing, voor zover de schade aan de tot

schadeloosstelling gerechtigde is toe te rekenen, dan wel voor zover deze daardoor niet ongerechtvaardigd wordt verrijkt.

5. Degene te wiens behoeve is gevorderd, betaalt aan de rechthabende met wie over de vaststelling van het bedrag van de schadeloosstelling niet in het overleg overeenkomstig artikel 17 van de Voorde-
ringswet 1962 overeenstemming is bereikt, of die niet aan dat overleg heeft deelgenomen, een voorschot op die schadeloosstelling ten bedrage van 90 procent van het hem als schadeloosstelling aangeboden bedrag.

Artikel 27h

1. Gedeputeerde staten kunnen na overleg met burgemeester en wethouders, de provinciale planologische commissie gehoord, bur-
gemeester en wethouders uitnodigen om met toepassing van artikel 17, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Stb. 1985, 626) voor een door hen te bepalen termijn van ten hoogste vijf jaren vrijstelling te verlenen van een bestemmingsplan, indien het met het oog op de voortgang van de bodemsanering noodzakelijk is voor die termijn grond of ander materiaal op te slaan in afwijking van dat plan. Indien niet binnen twee maanden nadat die uitnodiging is verzonden, daaraan gevolg is gegeven, kunnen gedeputeerde staten de vrijstelling verlenen.

2. Het bij of krachtens de artikelen 15, derde lid, en 17, tweede tot en met tiende lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

3. Een afschrift van een door burgemeester en wethouders onder-
scheidelijk gedeputeerde staten verleende vrijstelling als bedoeld in het eerste lid, wordt aan de inspecteur gezonden.

Artikel 27i

1. Gedeputeerde staten stellen jaarlijks een programma vast met
betrekking tot de hun bekende onderzoeks- en saneringsgevallen. Het programma wordt hierna aangeduid als bodemsaneringsprogramma.

2. Het bodemsaneringsprogramma bevat met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde gevallen ten minste:

- a. een overzicht van door het provinciaal bestuur in de eerstvolgende vier jaar te ondernemen activiteiten;
- b. een overzicht van aan het provinciaal bestuur bekende door anderen in de eerstvolgende vier jaar te ondernemen activiteiten;
- c. een aanwijzing van het tijdstip waarop met het onderzoek of de sanering van de onder a en b bedoelde gevallen zal of dient te worden aangevangen.

Artikel 27j

1. Gedeputeerde staten plegen bij de voorbereiding van het bodemsa-
neringsprogramma overleg met burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten en met de inspecteur. Zij stellen de provinciale bodembeschermingscommissie in de gelegenheid over het ontwerp van het programma advies uit te brengen.

2. Zij leggen het programma bij het ontwerp van de begroting over aan provinciale staten.

Artikel 27k

Ten behoeve van het opstellen en het uitvoeren van het bodemsa-
neringsprogramma verschaffen overheidsorganen – onverminderd het bepaalde in artikel 27c – aan gedeputeerde staten op hun verzoek alle inlichtingen en gegevens waarover zij beschikken, voor zover die daarvoor redelijkerwijs noodzakelijk zijn.

Artikel 27i

1. Gedeputeerde staten nemen, indien daarin niet in een al vastgesteld bodemsaneringsprogramma is voorzien, tussentijds in dat programma op de hun bekende onderzoeks- en saneringsgevallen ten aanzien waarvan voor het begin van de periode waarop het eerstvolgende bodemsaneringsprogramma betrekking heeft, activiteiten als bedoeld in artikel 27i, tweede lid, onder a of b, zullen plaatsvinden.

2. Artikel 27j, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van een besluit als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 27m

1. Provinciale staten stellen een verordening vast, waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop:

a. ingezetenen en andere in de provincie een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen worden betrokken bij de voorbereiding van het bodemsaneringsprogramma;

b. burgemeester en wethouders van de gemeente waar zich een geval voordoet waarin nader onderzoek zal plaats vinden, of een saneringsgeval, dat is opgenomen in het bodemsaneringsprogramma dan wel ten aanzien waarvan een besluit is genomen als bedoeld in artikel 27i, alsmede de ingezetenen van die gemeente en andere bij de uitvoering van dat nader onderzoek, het saneringsonderzoek of de sanering van dat geval een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij die uitvoering worden betrokken.

2. De in het eerste lid bedoelde regels hebben in elk geval betrekking op:

a. de wijze waarop het ontwerp van het bodemsaneringsprogramma dan wel gegevens die betrekking hebben op het onderzoek of de sanering van de in het programma opgenomen gevallen, zullen worden bekendgemaakt;

b. de wijze waarop de in het eerste lid, onder a en b, bedoelde organen en personen in staat worden gesteld hun mening omtrent het ontwerp van het bodemsaneringsprogramma onderscheidenlijk de uitvoering van het onderzoek of de sanering kenbaar te maken en daarover met het bestuur van de provincie van gedachten te wisselen;

c. de rapportering over de onder b bedoelde inspraak en over de uitkomsten daarvan;

d. de wijze waarop ingezetenen en in de provincie, onderscheidenlijk de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen in de gelegenheid worden gesteld hun beklag te doen over de uitvoering van de verordening.

3. Dit artikel vervalt op het tijdstip waarop door het in werking treden van een wijziging van de Provinciewet in het onderwerp ervan wordt voorzien.

Artikel 27n

1. Burgemeester en wethouders kunnen gedeputeerde staten verzoeken hen te belasten met het onderzoek van onderzoeksgevallen, het saneringsonderzoek of de sanering van saneringsgevallen, voor zover zodanig onderzoek of sanering door of vanwege gedeputeerde staten op het grondgebied van hun gemeente zal worden uitgevoerd.

2. Gedeputeerde staten beslissen op een verzoek als bedoeld in het eerste lid binnen een maand na de ontvangst daarvan. De beslissing is met redenen omkleed. Een exemplaar ervan wordt aan burgemeester en wethouders en de inspecteur toegezonden.

3. Gedeputeerde staten kunnen voorschriften verbinden aan een beslissing tot toewijzing van het verzoek. De voorschriften kunnen

slechts betrekking hebben op het door burgemeester en wethouders verstrekken van gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van de artikelen 49a en 52.

Artikel 27o

Artikel 27m is van overeenkomstige toepassing indien burgemeester en wethouders overgaan tot het onderzoek van onderzoeksgevallen of het saneringsonderzoek of de sanering van saneringsgevallen, met dien verstande dat de verordening door de gemeenteraad wordt vastgesteld en dat dit artikel vervalst op het tijdstip waarop door het in werking treden van een wijziging van de gemeentewet in het onderwerp ervan wordt voorzien.

O

Na artikel 44 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 44a

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in daarbij aan te wijzen categorieën van gevallen de rechthebbende op een grondgebied waar een handeling is of wordt verricht waardoor de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht tot het verrichten van bij die maatregel aangegeven onderzoek met betrekking tot de kwaliteit van de bodem, alsmede tot het overleggen van de resultaten van dat onderzoek aan bij die maatregel aangewezen overheidsorganen. Artikel 44 is van overeenkomstige toepassing.

P

Voor artikel 45 wordt ingevoegd:

Hoofdstuk VIII. Financiële bepalingen

§ 1. Schadevergoedingen

Q

Na artikel 45 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 46

1. De schade ten gevolge van een bevel als bedoeld in artikel 23, derde of vierde lid, of artikel 27f j° artikel 23, derde of vierde lid, wordt vergoed door gedeputeerde staten of door burgemeester en wethouders die het bevel hebben gegeven.
2. Indien gedeputeerde staten of burgemeester en wethouders een bevel hadden kunnen geven als bedoeld in artikel 23, derde of vierde lid, of artikel 27f j° artikel 23, derde of vierde lid, maar dat achterwege hebben gelaten in verband met de vrijwillige medewerking van degene tot wie het bevel had kunnen worden gericht, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
3. Geen vergoeding van schade vindt plaats voor zover de schade is toe te rekenen aan de tot schadevergoeding gerechtigde, dan wel voor zover deze door de schadevergoeding ongerechtvaardigd wordt verrijkt.
4. De vordering tot schadevergoeding staat ter kennisneming van het gerecht binnen het rechtsgebied waarvan het betrokken grondgebied is gelegen.

Na artikel 46 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2. Kosten verbonden aan sanering

Artikel 47

1. De Staat kan – behoudens matiging door de rechter – de ten laste van het Rijk komende kosten van onderzoek van onderzoeksgevallen en van saneringsonderzoek en sanering van saneringsgevallen verhalen op degene door wiens onrechtmatige daad de verontreiniging of de aantasting van de bodem in het betrokken geval is veroorzaakt of die anderszins krachtens burgerlijk recht buiten overeenkomst aansprakelijk is voor de gevolgen daarvan.

2. De Staat kan, indien kosten van een geval als bedoeld in het eerste lid, mede ten laste van een provincie of een gemeente komen, ook deze kosten overeenkomstig dat lid verhalen.

3. De Staat kan ten laste van het Rijk komende kosten als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de regels betreffende ongerechtvaardigde verrijking verhalen op degene die door dat onderzoek of die sanering ongerechtvaardigd wordt verrijkt. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

4. De bevoegdheden, bedoeld in het eerste en derde lid, komen toe aan de provincie of de gemeente in gevallen waarin de kosten als bedoeld in het eerste lid geheel te haren laste komen, alsmede in gevallen waarin de Staat niet van deze bevoegdheid gebruik maakt, voor zover zodanige kosten te haren laste komen.

5. Voor de toepassing van dit artikel is niet vereist dat op het tijdstip waarop de oorzaak van de verontreiniging of de aantasting zich heeft voorgedaan reeds jegens de overheid onrechtmatig werd gehandeld.

Artikel 48

1. Onze Minister kent ieder jaar voor 1 oktober aan iedere provincie een door hem vast te stellen bijdrage toe ter tegemoetkoming in de in het daarop volgende jaar door haar te maken kosten van het onderzoek van onderzoeksgevallen en van het saneringsonderzoek en de sanering van saneringsgevallen, dat door of vanwege gedeputeerde staten zal worden uitgevoerd.

2. Onze Minister stelt regels omtrent de berekening van de overeenkomstig het eerste lid toe te kennen bijdrage.

3. Uit de bijdrage bekostigt de provincie volledig de kosten van oriënterend onderzoek.

4. Uit de bijdrage bekostigt de provincie per geval van verontreiniging negentig procent van de kosten van nader onderzoek en van saneringsonderzoek en sanering van saneringsgevallen als bedoeld in het eerste lid, voor zover die kosten niet overeenkomstig artikel 50, eerste lid, ten laste van de betrokken gemeente komen.

5. Onder de kosten van onderzoek en sanering zijn mede begrepen de kosten van:

- a. schadevergoedingen verleend op grond van artikel 46;
- b. verkrijging bij minnelijke overeenkomst van de eigendom of het gebruik van onroerende zaken dan wel van beperkte rechten als bedoeld in artikel 27g, eerste lid, onder a en b;
- c. vordering krachtens artikel 27g.

Artikel 49

1. Indien de in artikel 48, vierde lid, bedoelde kosten van een geval naar verwachting een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen

bedrag te boven gaan, verleent Onze Minister, voor zover hij met het onderzoek en de sanering van dat geval instemt, aan de betrokken provincie een afzonderlijke bijdrage in de kosten daarvan.

2. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde bijdrage en de in dat lid bedoelde kosten zijn de artikelen 48, derde, vierde en vijfde lid, 50 en 51 van overeenkomstige toepassing.

3. Onze Minister stelt nadere regels omtrent de indiening van een verzoek om een bijdrage als bedoeld in het eerste lid, en omtrent de gegevens die ten behoeve van de vaststelling van een zodanige bijdrage worden verstrekt.

Artikel 49a

1. Gedeputeerde staten doen Onze Minister elk jaar voor 15 april en voor 1 september een overzicht toekomen met betrekking tot de voortgang van de bodemsanering in de provincie ten aanzien van de gevallen waarvoor een bijdrage is toegekend of verleend op grond van artikel 48, eerste lid, of 49, eerste lid. In dit overzicht zijn weergegeven de bedragen die de provincie heeft besteed, en de verplichtingen die de provincie is aangegaan ten behoeve van die gevallen alsmede de verplichtingen die de provincie in het betrokken kalenderjaar ten behoeve van die gevallen voornemens is aan te gaan en de uitgaven die de provincie daarvoor in dat jaar verwacht te doen.

2. Onze Minister kan een overeenkomstig artikel 48 dan wel artikel 49 aan een provincie toegekende bijdrage verlagen, voor zover naar zijn oordeel uit een in het eerste lid bedoeld overzicht blijkt dat de provincie die bijdrage in het jaar waarvoor zij is toegekend, niet zal besteden ten behoeve van de in die artikelen bedoelde gevallen. Hij kan uit het bedrag van die verlaging de bijdragen verhogen van provincies die naar zijn oordeel ten behoeve van die gevallen meer verplichtingen kunnen aangaan of meer kunnen besteden dan mogelijk zou zijn ten laste van de hun toekomende bijdragen.

Artikel 50

1. De gemeente op wier grondgebied zich de oorzaak voordoet van de verontreiniging in een geval waarin nader onderzoek zal plaats vinden of van een saneringsgeval, draagt met betrekking tot dat geval:

a. de in artikel 48, vierde lid, bedoelde kosten per geval, tenzij deze meer bedragen dan:

1°. voor gemeenten die volgens de bevolkingscijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek op 1 januari van het jaar waarin een bijdrage verschuldigd wordt, 20 000 of meer inwoners hebben: f 100 000;

2°. voor de overige gemeenten: het bedrag dat wordt verkregen door het aantal inwoners dat de betrokken gemeente op 1 januari van het jaar waarin de bijdrage verschuldigd wordt, volgens de bevolkingscijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft, te vermenigvuldigen met f 5 en daarenboven,

b. indien de in artikel 48, vierde lid, bedoelde kosten per geval meer bedragen dan het met toepassing van onderdeel a bepaalde bedrag: die kosten tot dat bedrag, vermeerderd met zeven en een half procent van het overblijvende gedeelte van die kosten.

2. Indien het onderzoek of de sanering door de provincie wordt verricht, betaalt de gemeente het door haar te dragen gedeelte aan de provincie op verzoek van gedeputeerde staten.

3. Indien een gemeente verkeert of door toepassing van het eerste lid zou komen te verkeren in een geval als bedoeld in artikel 12 van de Financiële-Verhoudingswet 1984 (Stb. 1983, 650) kunnen Onze Ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën te zamen na overleg met gedeputeerde staten van de betrokken provincie op verzoek van

burgemeester en wethouders de bijdrage op een lager bedrag vaststellen, dan wel bepalen dat de gemeente geen bijdrage verschuldigd is.

4. In een geval als bedoeld in het derde lid, vullen gedeputeerde staten uit de aan de provincie overeenkomstig artikel 48 toegekende bijdrage de bijdrage van de gemeente aan met het bedrag waarmee zij is verminderd, onderscheidenlijk verlenen zij die bijdrage.

5. Bij een algemene maatregel van bestuur krachtens het eerste lid, onder a, kunnen voor verschillende categorieën van gevallen verschillende bedragen worden vastgesteld.

Artikel 51

1. De provincie draagt twee en een half procent van de in artikel 48, vierde lid, bedoelde kosten per saneringsgeval of geval waarin nader onderzoek zal plaats vinden, indien die kosten niet overeenkomstig artikel 50, eerste lid, onder a, geheel ten laste van de betrokken gemeente komen.

2. Indien het onderzoek of de sanering ingevolge een door gedeputeerde staten toegewezen verzoek als bedoeld in artikel 27n, eerste lid, door burgemeester en wethouders wordt verricht, betaalt de provincie op hun verzoek het door haar te dragen gedeelte van de kosten aan de gemeente.

Artikel 52

1. Gedeputeerde staten doen Onze Minister ieder jaar voor 1 september verslag over de besteding van de door hem overeenkomstig de artikelen 48 en 49 ten behoeve van het voorgaande kalenderjaar toegekende bijdragen.

2. Onze Minister stelt regels omtrent de wijze waarop het verslag wordt gedaan, alsmede omtrent de gegevens die daarbij dienen te worden verstrekt. Die gegevens omvatten in ieder geval gegevens omtrent de wijze van onderzoek van de betrokken onderzoeksgevallen en omtrent de wijze waarop het saneringsonderzoek en de sanering in de betrokken gevallen zijn uitgevoerd.

Artikel 53

1. Indien gedeputeerde staten niet hebben voldaan aan de ingevolge artikel 52 geldende verplichting, kan Onze Minister besluiten tot inhouding van de door hem overeenkomstig artikel 48 of 49 vast te stellen bijdrage ten behoeve van het kalenderjaar dat volgt op het in het eerste lid van artikel 52 genoemde tijdstip tot een bedrag ter waarde van twintig procent van de bijdrage, die is toegekend in het begrotingsjaar waarover de verplichting ingevolge artikel 52 niet is nagekomen. Onze Minister doet van het besluit tot inhouding mededeling aan gedeputeerde staten onder vermelding van een termijn waarbinnen deze in de gelegenheid worden gesteld alsnog aan de verplichting te voldoen.

2. Indien gedeputeerde staten binnen de in het eerste lid bedoelde termijn alsnog hebben voldaan aan de ingevolge artikel 52 geldende verplichting, besluit Onze Minister het ingevolge het eerste lid ingehouden bedrag alsnog ter beschikking te stellen van de betrokken provincie.

3. Indien gedeputeerde staten niet binnen de in het tweede lid bedoelde termijn alsnog hebben voldaan aan de ingevolge artikel 52 geldende verplichting, besluit Onze Minister het ingevolge het eerste lid ingehouden bedrag bij het vervallen van die termijn ter beschikking te stellen van provincies die met betrekking tot het jaar waarover de betrokken provincie niet aan haar verslagplicht heeft voldaan, dat wel

hebben gedaan en die naar zijn oordeel voor de gevallen bedoeld in artikel 48, eerste lid, of 49 meer kunnen besteden dan mogelijk is ten laste van de hun overeenkomstig de artikelen 48 en 49 toegekende bijdragen.

S

Artikel 56, eerste lid, komt te luiden:

1. Voorts kan beroep worden ingesteld tegen de ingevolge deze wet gegeven beschikkingen waartegen niet al ingevolge de artikelen 45 of 46 een andere voorziening open staat of ingevolge de artikelen 54 en 55 beroep kan worden ingesteld, met uitzondering van de beschikking ingevolge artikel 27h, eerste lid, tweede volzin, j^o artikel 17, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

T

Artikel 65 wordt vervangen door een artikel, luidende:

Artikel 65

1. De gemeenten Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en Utrecht worden voor de toepassing van de artikelen 21–27b, 27d–27m, 46–49, 49a en 52–53 gelijkgesteld met een provincie. De artikelen 27c, 27h, 27n en 27o zijn ten aanzien van deze gemeenten niet van toepassing.

2. In de gevallen bedoeld in het eerste lid treedt de raad op in plaats van provinciale staten, burgemeester en wethouders in plaats van gedeputeerde staten en de burgemeester in plaats van Onze commissaris in de provincie.

3. In die gevallen stellen burgemeester en wethouders de inspecteur op de hoogte van de hun bekende en binnen het grondgebied van hun gemeente gelegen onderzoeks- en saneringsgevallen.

4. In die gevallen

a. worden tevens gedeputeerde staten in de gelegenheid gesteld van advies te dienen overeenkomstig artikel 25;

b. kunnen ook gedeputeerde staten een verzoek doen als bedoeld in artikel 26;

c. wordt een beschikking, houdende een beslissing op een zodanig verzoek tevens aan gedeputeerde staten toegezonden;

d. wordt de inhoud van een ingevolge artikel 23 of 24 gegeven beschikking tevens onverwijld aan gedeputeerde staten medegedeeld en wordt de beschikking tevens in afschrift aan hen gezonden.

5. In die gevallen is artikel 51 niet van toepassing en geldt in plaats van artikel 48, vierde lid, dat de gemeente uit de bijdrage de kosten bekostigt van het door of vanwege haar uitgevoerde nader onderzoek en het saneringsonderzoek en de sanering van saneringsgevallen bedoeld in het eerste lid, voor zover die kosten niet overeenkomstig artikel 50 door haar worden gedragen.

U

In artikel 66 wordt de opsomming van artikelen vervangen door: 22, 25, 26, 27, 27a j^o artikel 25, 26 of 27, artikel 27c-27d, 27f, 27h, 27j, 27m-27o, 34, 39, 47, 50 en 51.

V

In artikel 68, eerste lid, wordt na «Hoofdstuk III, paragraaf 1,» ingevoegd: en Hoofdstuk IV, paragraaf 3,.

VA

In artikel 71 wordt in het eerste en tweede lid telkens «krachtens de artikelen 8–13a en 20» vervangen door: krachtens de artikelen 8–13a, 20, 27a-1, 27a-2, tweede lid, 44a en 49, eerste lid.

W

Aan artikel 83 wordt – onder aanduiding van de huidige tekst van dat artikel als eerste lid – een lid toegevoegd, luidende:

2. De artikelen 21–27o zijn niet van toepassing ten aanzien van maatregelen met het oog op ongewone voorvallen of sanering van de bodem, voor zover daarin kan worden voorzien krachtens de artikelen 39 en 44 van de Kernenergiewet.

Artikel Ia

Indien het bij koninklijke boodschap van 14 januari 1987 ingediende voorstel van wet houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot provincies (Provinciewet) tot wet wordt verheven en in werking treedt, wordt artikel I als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel N wordt voor artikel 27n een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 27m-1

1. In de verordening bedoeld in artikel 148 van de Provinciewet (Stb. ....), wordt tevens vastgesteld de wijze waarop burgemeester en wethouders van de gemeente waar zich een geval voordoet waarin nader onderzoek zal plaatsvinden, of een saneringsgeval, dat is opgenomen in het bodemsaneringsprogramma dan wel ten aanzien waarvan een besluit is genomen als bedoeld in artikel 271, alsmede de ingezetenen van die gemeente en andere bij de uitvoering van dat nader onderzoek en het saneringsonderzoek en de sanering van dat geval een belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij die uitvoering worden betrokken.

2. Artikel 148, tweede lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor de toepassing van de onderdelen b en d voor «de provincie» wordt gelezen: de gemeente.

2. In onderdeel T wordt in artikel 65, eerste lid, «27d–27m» vervangen door: 27d–27m-1.

Artikel II

In de Wet op de economische delicten wordt in artikel 1, onder 4°, in de opsomming na «de Wet bodembescherming» «21, 22, eerste, tweede en vierde lid, 23, tweede en derde lid, 24» vervangen door «19a, 21, 22, eerste en tweede lid, 22a, 23, tweede, derde en vierde lid, 24, 25, tweede lid, tweede volzin, 27a-2, eerste en tweede lid, 27b, eerste en tweede lid, 27d, eerste, tweede en derde lid, 27f j^o 23, tweede, derde en vierde lid» en wordt na «44, eerste lid;» ingevoegd: 44a.

Artikel III

In de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Stb. 1988, 133) vervalt onderdeel g van artikel 61aa, eerste lid.

Artikel IV

1. Voor zover voor het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, bij de voorbereiding of de uitvoering van een saneringsprogramma als

bedoeld in de Interimwet bodemsanering (Stb. 1982, 763) verplichtingen zijn aangegaan met betrekking tot gevallen waarvoor een bijdrage is verleend blijkens de mededeling bedoeld in artikel 7, tweede lid, van die wet, blijft voor die gevallen die wet van toepassing.

2. Een saneringsprogramma dat overeenkomstig artikel 6, tweede lid, van de Interimwet bodemsanering in het kalenderjaar voorafgaande aan dat waarin deze wet in werking treedt, aan Onze Minister is voorgelegd, geldt als een overeenkomstig hoofdstuk IV, paragraaf 3, van de Wet bodembescherming vastgesteld bodemsaneringsprogramma.

3. Een mededeling van Onze Minister krachtens artikel 7, tweede lid, van de Interimwet bodemsanering naar aanleiding van een saneringsprogramma als bedoeld in het tweede lid, die is gedaan voor het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, geldt voor de gevallen waarop zij betrekking heeft, als een toekenning als bedoeld in artikel 48 van de Wet bodembescherming.

4. Zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding van deze wet stelt Onze Minister de bijdrage vast, die ingevolge artikel 65 j° artikel 48 van de Wet bodembescherming voor het eerste kalenderjaar wordt toegekend aan de gemeenten Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en Utrecht. Het bedrag dat aan deze gemeenten wordt toegekend wordt in mindering gebracht op de bijdrage die voor dat jaar wordt toegekend aan de provincie waarin de betrokken gemeente is gelegen.

Artikel V

1. Artikel 47 van de Wet bodembescherming is mede van toepassing indien de oorzaak van de verontreiniging of aantasting van de bodem uitvoering van de sanering van een geval van bodemverontreiniging

2. Indien een geding met betrekking tot ten laste van het Rijk, de provincie of de gemeente komende kosten van de voorbereiding of de uitvoering van de sanering van een geval van bodemverontreiniging reeds is aangevangen op het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, blijft de bevoegdheid tot het verhalen van die kosten voor de duur van dat geding berusten bij de Staat. In een zodanig geding kan de rechter op verzoek van de partijen of ambtshalve een termijn bepalen waarbinnen partijen de gelegenheid wordt geboden hun stellingen en conclusies voor zover nodig aan te passen. Stelt de rechter partijen tot een zodanige aanpassing in de gelegenheid, dan staat tegen die beslissing geen rechtsmiddel open; wijst de rechter een daartoe strekkend verzoek af, dan staat een rechtsmiddel daartegen slechts gelijktijdig met de einduitspraak open.

3. In een geding ter zake van een cassatieberoep tegen een, vóór het van toepassing worden van de wet tot stand gekomen, uitspraak met betrekking tot kosten als bedoeld in het tweede lid, blijft het voordien geldende recht van toepassing. Dit geldt mede voor de verdere behandeling van de zaak door het gerecht waarnaar na cassatie is verwezen, tenzij de zaak als gevolg van de cassatie door dat gerecht in haar geheel opnieuw moet worden behandeld.

Artikel VI

De tekst van de Wet bodembescherming wordt door Onze Minister van Justitie in het Staatsblad geplaatst.

Artikel VII

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,